

Entomologische NACHRICHTEN.

Herausgegeben

von

Dr. F. Katter,

Gymnasiallehrer am k. Pädagogium zu Putbus.

IV. Jahrgang.

7. Heft.

Ich halte es für die Pflicht der Naturforscher, dass sie nicht allein in dem engeren Kreise, den ihre Fachwissenschaft ihnen vorschreibt, auf Verbesserungen und Entdeckungen sinnen, dass sie sich nicht allein in das Studium des Einzelnen mit Liebe und Sorgfalt vertiefen, sondern dass sie auch die wichtigen, allgemeinen Resultate ihrer besonderen Studien für das Ganze nutzbar machen, und dass sie naturwissenschaftliche Bildung im ganzen Volke verbreiten helfen.

Häckel, Natürliche Schöpfungsgeschichte.

1878.

In Commission bei

Ch. Fr. Vieweg in Quedlinburg.

Entomologische Nachrichten.

Nr. 7.

PUTBUS, 1. April.

1878.

Verzeichniss der Neuropteren Deutschlands und Oesterreichs.

II.

Hemerobidae.

Acanthaclisis

Ramb. 1842.

215. occitanica Vill. B. or.

Formicaleo

Leach 1815. Brau. 1855.

216. tetragrammicus F. Ca.

Dendroleon

Brauer.

217. pantherinus F.

Myrmeleon

L. 1767.

218. formicarius L. Brau.

formicalynx Burm.

219. europaeus Mc L. Brau.

Ascalaphus

Fabr. restr. 1776.

220. macaronius Scop. Boh. Ca.

221. longicornis L. Görz.

222. coccatus Schiffermll.

Mantispa

Illig. 1798.

223. styriaca Poda.

Osmylus

Latr. 1805.

224. maculatus Fab.

Sisyra

Burm. 1839.

225. fuscata Fab.

226. Dalii Mc L.

Sa.

nitidulus Wlk.

Psectra

Hg. 1866.

227. diptera Burm.

Micromus

Ramb. 1842.

228. aphidivorus Schrk.

229. paganus L.

230. variegatus F.

Hemerobius

L. 1740. (sens. str.)

231. elegans Steph.

pygmaeus Rbr.

232. pellucidus Wlk.

Sa.

233. inconspicuus Mc L.

Sa.

234. nitidulus F.

ochraceus Wesm.

235. micans Oliv.

fuscinervis Schnd.

236. humuli L.

237. marginatus Steph.

flexuosus Hg.

238. limbatus Wesm.

strigosus Zett. Wallg.

239. <i>pini</i> Steph.	265. <i>perla</i> L. Schnd.	
240. <i>subnebulosus</i> Steph.	266. <i>phylochroma</i> Wesm.	
241. <i>nervosus</i> F.	267. <i>prasina</i> Burm.	
242. <i>concinnus</i> Steph.
<i>cylindripes</i> Wsm.	268. <i>septempunctata</i> Wesm.	
243. <i>orotypus</i> Walleng.	269. <i>tenella</i> Schnd.	Sil.
244. <i>punctatus</i> Gözsy.
<i>limbatellus</i> Zett. Wallg.	270. <i>ventralis</i> Curt.	
245. <i>fasciatus</i> Gözsy.	271. <i>vittata</i> Wesm.
<i>integra</i> Hg.	
246. <i>longifrons</i> Wlk. Mc L.
Sil. Ca. Sty.	272. <i>vulgaris</i> Schnd.	
Megalomus	Coniopteryx	
Ramb. 1842.	Haliday 1834.	
247. <i>hirtus</i> L.	273. <i>aleyrodiformis</i> Steph.	
Drepanopteryx	274. <i>psociformis</i> Curt.
<i>aphidiformis</i> Rbr.	
Burm. Leach 1839. Brau. 1866.	275. <i>tineiformis</i> Curt.	
248. <i>phalaenoides</i> L.	Psocidae.	
249. <i>algida</i> Erichs.	Atropos	
Hypochnysa	Leach 1815. Hag.	
Hag. 1866.	276. <i>divinatoria</i> Mllr.	
250. <i>nobilis</i> Heyd.	277. <i>formicaria</i> L. B. or.	
Nothochrysa	Clothilla	
Mc L. 1868.	Westw. 1841.	
251. <i>fulviceps</i> Steph.	278. <i>pulsatoria</i> L.	
252. <i>capitata</i> Fbr.	279. ? <i>inquilina</i> Heyd. (Zweifelhafte
Art). Au.	
253. ? <i>Behni</i> Beuthin.	280. <i>annulata</i> Hg.	
Chrysopa	Psoquilla	
Leach 1815.	Hagen 1865.	
254. <i>abbreviata</i> Curt.	281. <i>marginepunctata</i> Hag.	
255. <i>abdominalis</i> Brau.	Hamburg (wahrsch. eingeschleppt).	
256. <i>alba</i> L.	Elipsocus	
257. <i>aspersa</i> Wesm.	Hagen 1866.	
258. <i>dorsalis</i> Burm.
<i>v. pini</i> Brau.	282. <i>unipunctatus</i> Mllr.
<i>naso</i> Rbr.	
259. <i>flava</i> Scop.	283. <i>Westwoodi</i> Mc L.
<i>quadrimaculatus</i> Westw.	
<i>vittata</i> Schnd.	284. <i>flaviceps</i> Steph.
<i>? lasiopterus</i> Burm.	
260. <i>flavifrons</i> Brau.	285. <i>flavicans</i> L. Hg.	
261. <i>formosa</i> Brau.	286. <i>cyanops</i> Rostock (?) Sa.	
262. <i>gracilis</i> Heyd.		
263. <i>nigricostata</i> Brau.
Heydenii Schnd.		
264. <i>pallida</i> Schnd.		

- Stenopsoecus**
Hagen 1866.
 287. *immaculatus* Steph.
strigosus Burm.
 288. *cruciatus* L.
quadripunctatus F.
 289. *striatulus* Fbr.
stigmaticus Labram.

Psocus

Latr. 1794.

290. *longicornis* Fbr.
lineatus Ltr.
 291. *nebulosus* Steph.
similis Steph.
 292. *variegatus* F.
 293. *fasciatus* F.
pilicornis Burm.
 294. *sexpunctatus* L.
 295. *bifasciatus* Latr.
 296. *quadrimaculatus* Latr.
 297. *subnebulosus* Steph.
 298. *bipunctatus* L.
 299. *morio* Latr.
 300. *picornis* F.

Caecilius

Curt. 1837.

301. *pedicularius* L.
domesticus Burm.
 302. *flavidus* Steph.
 303. *obsoletus* Steph.
 304. *Burmeisteri* Brau.
pedicularius Burm.
 305. *pusillus* Müll.

Sa.
G. bor.**Peripsocus**

Hagen 1866.

306. *alboguttatus* Dalm.
pupillatus Hg.
 307. *phaeopterus* Steph.

Perlidae.

Pictet 1841.

Dictyopteryx

308. *intricata* P. Gastein.

309. *microcephala* P.

310. *alpina* P.

Isogenus

Newm. 1833.

Nephelion P.

311. *nubecula* Newm.

Perla

Geoff. 1764.

312. *maxima* Scop.
bicaudata (L.) Brau.
 313. *marginata* (Panz.) Pict.
 314. *cephalotes* Curt.
 315. *abdominalis* Burm.
 316. *vitripennis* Burm.
 317. *bicolor* Burm.

Chloroperla

Newm. 1839.

318. *rivulorum* P. Ba. Ca. Sty. Ti.
 319. *grammatica* Scop.
 320. *venosa* P.
 321. *griseipennis* P.
 322. *sudetica* Kol. Altvater.

Isopteryx

Pictet 1841.

Leptomeres Rbr.

323. *torrentium* P. Ba.? Ca. Sty. Ti.
 324. *Burmeisteri* P. G. bor.
 325. *tripunctata* Scop.
?flaveola Rbr.
flava P.
 326. *apicalis* Newm.
?pallidella Rbr.
 327. *serricornis* P.

Capnia

Pictet 1841.

328. *nigra* P.

Taeniopteryx

Pictet 1841.

329. *nebulosa* L.
 330. *trifasciata* P.
nebulosa Rbr.
 331. *praetexta* Burm.

332. monilicornis P. Leuctra Steph. 1836. 333. fusciventris Steph. P. p. p. cylindrica (olim) Dg. 334. cylindrica Degeer. P. 335. nigra Oliv. 336. brunnea Burm.	Ba. Ti. Halle.	350. cincta Retz. 351. modesta Hg. 352. mesoleuca Brau. Caenis Steph. 1836. 353. macrura Steph. 354. chironomiformis Curt. ? lactea P. 355. dimidiata Steph. lactea Burm. 356. luctuosa Burm. Ephemerella Walsh. 1862. 357. ignita Poda. Pot. erythrophthalmus P. Cloëon Leach 1815.	Ca.? Sty. B.
337. variegata Oliv. 338. lateralis P. ♀ nitida P. 339. marginata P. 340. cinerea Oliv.			
Ephemeridae.			
Oligoneuria Pict. 1843. 341. rhenana Imh.	Rh.	358. dipterum L. 359. russulum Mllr. rufula Eat.	G. b.
Polymitarcys Eaton 1868. 342. virgo Oliv. horaria Burm.		Centroptilum Eaton 1868. 360. luteolum Müll. halterata (Cloë) Burm.	
Palingenia Burm. 1839. 343. longicauda Oliv.	Elbing.	361. stenopteryx Eat.	Ca.
Ephemera Linné 1735. 344. vulgata L.		Baëtis Leach 1815. Cloë p. p.	
345. lineata Eat. ?lutea Burm. danica Pict. non Müller.	Ca.	362. bioculata L. pumila Hg. binoculata Eat. Hg. rect.	
346. glaucoptera Pict.		363. Rhodani P. 364. pumila Burm.	
Potamanthus Pict. 1843 p. p.		Heptagenia Walsh 1862. Baëtis P.	
347. luteus L.		365. semicolorata Curt. Ti. Ca. Sty. semitincta P.	
Leptophlebia Westw. 1840. 348. marginata L. non Pict.		366. elegans Curt. ? sulphurea P.	
349. helvipes Steph. Geerii (L.) P.		367. fluminum P. 368. alpicola Eat.	Ca.

369. <i>iridana</i> Kol.	Altvater.	393. <i>brunnea</i> Fonsc.
? <i>aurantiaca</i> Burm.		394. <i>cancellata</i> L.
370. <i>venosa</i> F. Dg. Pict.	?	395. <i>albistyla</i> Selys.
371. <i>forcipula</i> P.		Crocethemis
? <i>purpurascens</i> P.		Brauer 1868.
372. <i>montana</i> P.? Eat.	Sty. Ti.	396. <i>erythraea</i> Brull.
373. <i>lateralis</i> Curt.	Sty.	Cordulia
? <i>obscura</i> P. Hg.		Leach 1815.
374. <i>gemmata</i> Scop. Hg.	Ca.	397. <i>aenea</i> L.
Libellulidae		Epitheca
(Odonata Fabr.).		Charp. 1840. Selys 1871.
Leucorrhinia		398. <i>bimaculata</i> Charp.
Brittg. 1850.		399. <i>metallica</i> v. d. L.
375. <i>pectoralis</i> Charp.		400. <i>arctica</i> Zettst.
376. <i>dubia</i> v. d. Lind.		401. <i>alpestris</i> Selys. Sa.? Ti. Ba.
377. <i>rubicunda</i> L.		402. <i>flavomaculata</i> v. d. L.
378. <i>albifrons</i> Burm.	G. b.	Anax
379. <i>caudalis</i> Charp.	B.	Leach 1815.
Diplax		403. <i>formosus</i> v. d. L.
Charp. 1840.		404. <i>Parthenope</i> Selys.
Sympetrum Newm. 1833.		Cyrtosoma
380. <i>striolata</i> Charp.		Selys 1871.
381. <i>vulgata</i> L.		405. <i>ephippigerus</i> Burm.
382. <i>meridionalis</i> Selys.	G. m.	Ti.
383. <i>Fonscolombii</i> Selys.		Brachytron
rubella Brullé.		Evans 1845.
384. <i>flaveola</i> L.		406. <i>pratense</i> Müll.
385. <i>scotica</i> Donov.		Aeschna
386. <i>sanguinea</i> Müll.		Fabr. 1775.
387. <i>depressiuscula</i> Selys.		407. <i>cyanea</i> Ltr.
388. <i>pedemontana</i> All.		408. <i>juncea</i> L.
Libellula		409. <i>borealis</i> Zttst.
L. 1735. Brauer 1868.		Sil. Ca. Ti.
389. <i>depressa</i> L.		410. <i>mixta</i> Latr.
390. <i>fulva</i> Müll.		411. <i>affinis</i> v. d. L.
391. <i>quadrimaculata</i> L.		Sil. Ti.
v. <i>praenubila</i> Newm.		412. <i>viridis</i> Eversm.
Libella		G. b. Sil.
Brauer 1868.		413. <i>rufescens</i> v. d. L.
Orthetrum Newm. 1833.		414. <i>grandis</i> L.
392. <i>caerulescens</i> Fab.		Onychogomphus
		Selys 1854.
		415. <i>uncatus</i> Charp.
		Ti.
		416. <i>forcipatus</i> L.

Ophiogomphus

Selys 1854.

417. serpentinus Charp.

Gomphus

Leach 1815. Selys 1854.

418. vulgatissimus L.

v. Schneiderii Selys.

419. flavipes Charp.

Cordulegaster

Leach 1815.

420. annulatus Latr.

421. bidentatus Selys.

Calopteryx

Leach 1815.

422. splendens Harris.

423. virgo L.

Leistes

Leach 1815.

424. viridis v. d. L.

425. nympha Selys.

426. sponsa Hansem.

427. virens Charp.

428. barbara Fabr.

Sympycna

Charp. 1840.

429. fusca v. d. L.

Platycnemis

Charp. 1840.

430. pennipes Pls. Selys.

Nachtrag von R.

447. Stenophylax stellatus Curt.

448. Micropterna nycterobia Mc L.

pilosa P. Brau.

449. Anabolia nervosa Leach.

450. Drusus chrysotus Ramb.

Erklärung der

G.

Deutschland.

B.

Preussen.

Au.

Oesterreich (Provinz).

Sa.

Sachsen.

Sil.

Schlesien.

Sty.

Steiermark.

Ca.

Kärnten.

Cr.

Krain.

v. albidella Hg.

v. insularis Hg.

431. latipes Rbr.

Ti.?

Agrion

Fbr. 1776. Charp. 1840.

Subgen. Nehalennia Selys 1850.

432. speciosum Charp. B. or. Sil.

Subgen. Erythromma

Charp. 1870.

433. viridulum Charp. Sil.

434. najas Hansem.

Subgen. Pyrrhosoma Charp. 1870.

435. minium Harris.

Subgen. Ischnura Charp. 1870.

436. pumilio Charp.

437. elegans v. d. L.

Subgen. Agrion s. str. Selys 1850.

438. armatum Heyer. G. bor.

439. pulchellum v. d. L.

440. puella v. d. L.

441. ornatum Heyer.

442. cyathigerum Charp.

443. hastulatum Charp.

444. lunulatum Charp.

445. mercuriale Charp.

Ba.
Lüneburg.

446. Lindenii Selys. Ti.

Mac Lachlan.

451. Drusus trifidus Mc L.

452. Chilostigma Sieboldi Mc L.

453. Silo nigricornis P.

454. Oecismus monedula Hg.

Abkürzungen.

Boh.

Böhmen.

Ti.

Tirol.

Ba.

Baiern.

Ha.

Harz.

Rh. (rh.)

Rhein.

m.

südlich.

or.

östlich.

b.

nördlich.